

INTERNATIONELLA KVINNOFÖRBUNDET FÖR

FRED & FRIHET

Detta uttalande antogs av Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihets nationella kongress den 25 april 2021.

Kopplingen mellan militarism, miljöförstöring och klimatförändringar måste erkännas

2018 varnade FN:s klimatpanel att vi har 12 år på oss att göra en radikal omställning för att klara 1,5-gradersmålet. Klockan tickar. Klimatkrisens effekter såsom översvämningar och extrem torka har förödande konsekvenser för människor världen över. De med minst resurser och inflytande drabbas allra hårdast och bland dessa är kvinnor, flickor och andra diskriminerade grupper överrepresenterade.

Klimatförändringar leder, och kommer alltmer att leda, till knappa resurser som i sin tur kan skapa konflikter, våld samt påtvingad migration. FN:s miljöprogram (UNEP) har uppskattat att minst 40 procent av alla inomstatliga konflikter under de senaste 60 åren har haft en direkt koppling till naturresurser.

Det finns tydliga genusaspekter som måste synliggöras i relation till naturkatastrofer och klimatförändringar. När tsunamin drabbade flera länder i Asien 2004, dog på vissa platser fyra gånger så många kvinnor som män. Det fanns olika orsaker, alla med könade aspekter.¹ En annan följd är ökat våld. Efter tyfonen Haiyan på Filippinerna 2013 utsattes kvinnor och flickor för sexuellt och genusrelaterat våld i evakueringscentren.² Dessa exempel kommer att bli allt vanligare när klimatet fortsätter förändras.

Allt klimatarbete måste inkludera ett genusperspektiv, och stater och det internationella samfundet måste bli bättre på att se kopplingen mellan klimat och konflikt ur ett genusperspektiv. På samma sätt måste traditionell säkerhets- och försvarspolitisk inverkan på miljö och klimat synliggöras, granskas och åtgärdas.

Militär verksamhet undantas ofta från klimat- och miljömål och dess påverkan står ofta utan insyn och utan möjlighet till lokalt, demokratiskt inflytande. Även Sveriges militära produktions-, test- och övningsverksamhet påverkar den lokala miljön och djurlivet när militära aktiviteter förorenar genom utsläpp och höga bullernivåer, genom att sätta hinder för utbyggnad av vindkraftverk i Östersjön samt genomföra koldioxidtung internationella övningar. På lokal nivå ser vi förödande konsekvenser för vår sårbara miljö när krig övas, bland annat kring Vättern, Göteborgs skärgård, och vilket den fällande domen i Blekinge tingsrätt om flygflottiljens förgiftning av dricksvatten visar på. Sverige koloniala arv och samernas rätt till mark är också en aspekt som måste synliggöras.

---

¹ *The tsunami's impact on women* av Oxfam International, (2005);

<https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/115038/bn-tsunami-impact-on-women-250305-en.pdf;jsessionid=B030516ACD8FCC859DB4F223291F8DF0?sequence=1>

² *Women's Journey Towards Recovery: One Year After Typhoon Haiyan – Philippines* av CARE Canada. *The Responsibility to Prevent and Respond to Sexual and Gender-Based Violence in Disasters and Crises* av International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies, 2018.

Trots dessa konsekvenser undantas Försvarsmakten, Sveriges näst största myndighet, idag från krav att redovisa sin påverkan på miljö och klimat. Gemensamt är att Försvarsmakten går fri från ansvar. Det är kommuner och regioner samt deras invånare som får ta ansvar för de ekonomiska, miljömässiga och hälsomässiga konsekvenserna.

Sverige måste synliggöra hur militariseringen och den militära upprustningen bidrar till miljöförstöring och klimatförändringar. Militarisering är i sig ett hot mot vår säkerhet och bidrar till konflikt. Kopplingarna mellan klimatförändringar, patriarkala och globala maktstrukturer, samt militarism måste erkännas.

Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihets högsta beslutande organ, den nationella kongressen:

- uppmanar beslutsfattare i landets kommuner och regioner att stå upp för ett kraftfullt motstånd mot militära övningar då dessa aktiviteter skadar miljön och invånarnas hälsa, och ger långtgående negativa konsekvenser för alla.
- kräver att Naturvårdsverkets förslag, inom översynen om miljöledning i statliga myndigheter, att Försvarsmakten inte bör undantas miljöledningsförordningen, måste vara ett absolut minimum.
- kräver att Sverige genast ratificerar ursprungs- och stamfolkskonventionen (ILO-konvention 169).